

Teisipäev, 14. veebruar 2017

P8_TA(2017)0026

Euroopa arengukonsensuse läbivaatamine

Euroopa Parlamendi 14. veebruari 2017. aasta resolutsioon Euroopa arengukonsensuse läbivaatamise kohta (2016/2094(INI))

(2018/C 252/08)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 2005. aasta detsembris vastu võetud Euroopa arengukonsensust ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Busani tulemusliku arengukoostöö partnerlust ⁽²⁾ ja ELi ühist seisukohta tulemusliku arengukoostöö ülemaailmse partnerluse (GPEDC) teiseks kõrgetasemeliseks kohtumiseks, mis toimus Nairobis (28. november – 1. detsember 2016) ⁽³⁾,
- võttes arvesse 2011. aasta detsembris toimunud neljanda abi tõhususe teemalise kõrgetasemelise foorumi lõppdokumenti, millega käivitati GPEDC,
- võttes arvesse 25. septembril 2015. aastal New Yorgis toimunud ÜRO säästva arengu tippkohtumisel vastu võetud säästva arengu tegevuskava aastani 2030 „Muudame oma maailma“ (tegevuskava 2030) ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Addis Abeba tegevuskava arengu rahastamise kohta ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse 10. aprilli 2010. aasta Dili deklaratsiooni rahu kindlustamise ja riigi ülesehitamise kohta ning 30. novembri 2011. aasta uut kokkulepet tegevuse kohta ebakindlates riikides,
- võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel 12. detsembril 2015. aastal vastu võetud Pariisi (COP21) kokkulepet ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Muutuste kava ELi arengupoliitika mõju suurendamiseks“ (COM(2011)0637),
- võttes arvesse 23. ja 24. mail 2016. aastal Istanbulis toimunud ülemaailmset humanitaarabiteemalist tippkohtumist ning selle raames võetud tegutsemiskohustusi ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse uut linnade tegevuskava, mis võeti vastu 17.–20. oktoobril 2016. aastal Quitos (Ecuador) toimunud eluasemeküsimusi ja säästvat linnaarendust käsitleval ÜRO konverentsil (Habitat III) ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse OECD/UNDP 2014. aasta eduaruannet arengukoostöö tulemuslikumaks muutmise kohta ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ ELT C 46, 24.2.2006, lk 1.

⁽²⁾ <http://www.oecd.org/dac/effectiveness/49650173.pdf>

⁽³⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14684-2016-INIT/et/pdf>

⁽⁴⁾ http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

⁽⁵⁾ http://www.un.org/esa/ffd/wp-content/uploads/2015/08/AAAA_Outcome.pdf

⁽⁶⁾ <https://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/eng/l09r01.pdf>

⁽⁷⁾ <https://www.worldhumanitariansummit.org/>

⁽⁸⁾ <https://habitat3.org/the-new-urban-agenda/>

⁽⁹⁾ <http://effectivecooperation.org/wp-content/uploads/2016/05/4314021e.pdf>

Teisipäev, 14. veebruar 2017

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 208 arengukoostöö kohta, milles sedastatakse, et „[L]iidu ja liikmesriikide arengukoostöö poliitika täiendavad ja tugevdavad teineteist“, ning milles on vaesuse vähendamine ja selle kaotamine määratletud ELi arengupoliitika põhieesmärgina,
- võttes arvesse nõukogu 2012. aasta oktoobri järeldusi „Demokraatia ja säästva arengu juured: Euroopa koostöö kodanikuühiskonnaga välissuhete valdkonnas“,
- võttes arvesse ELi tegevusjuhendit vastastikuse täiendavuse ja tööjaotuse kohta arengupoliitikas⁽¹⁾,
- võttes arvesse ELi nõukogu 19. mai 2014. aasta järeldusi, milles käsitletakse õigustel põhinevat lähenemisviisi arengukoostööle, mis hõlmab kõiki inimõigusi⁽²⁾,
- võttes arvesse 2016. aasta juunis avaldatud Euroopa Liidu üldist välis- ja julgeolekupoliitika strateegiat⁽³⁾,
- võttes arvesse ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni, mille EL allkirjastas ja ratifitseeris 2011. aastal, ning ÜRO kokkuvõtlikke märkusi puuetega inimeste õiguste konventsiooni rakendamise kohta,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Kaubandus kõigile: vastutustundlikuma kaubandus- ja investeerimispoliitika poole“ (COM(2015)0497),
- võttes arvesse ELi soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava (2016–2020) ning inimõiguste ja demokraatia tegevuskava (2015–2019),
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, eelkõige 17. novembri 2005. aasta resolutsiooni ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni ühisavaldus Euroopa Liidu arengupoliitika „Euroopa konsensus“ kohta⁽⁴⁾, 5. juuli 2011. aasta resolutsiooni ELi arengupoliitika mõju suurendamise kohta⁽⁵⁾, 11. detsembri 2013. aasta resolutsiooni ELi arenguabi rahastajate tegevuse koordineerimise kohta⁽⁶⁾, 25. novembri 2014. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu ja 2015. aasta järgse ülemaailmse arenguraamistiku kohta⁽⁷⁾, 19. mai 2015. aasta resolutsiooni arengu rahastamise kohta⁽⁸⁾, 8. juuli 2015. aasta resolutsiooni maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidumise kui arenguriikide valitsemist, sotsiaalkaitset ja arengut takistavate probleemide kohta⁽⁹⁾, 14. aprilli 2016. aasta resolutsiooni erasektori ja arengu kohta⁽¹⁰⁾, 12. mai 2016. aasta resolutsiooni säästva arengu tegevuskava 2030 järelemeetmete ja läbivaatamise kohta⁽¹¹⁾, 7. juuni 2016. aasta resolutsiooni poliitikavaldkondade arengusidusust käsitleva ELi 2015. aasta aruande kohta⁽¹²⁾ ning 22. novembri 2016. aasta resolutsiooni arengukoostöö tulemuslikkuse suurendamise kohta⁽¹³⁾,
- võttes arvesse talituste ühist töödokumenti „Sooline võrdõiguslikkus ja naiste mõjuvõimu suurendamine: naiste ja tütarlaste elu muutmine ELi välissuhete kaudu aastatel 2016–2020“ (SWD(2015)0182) ning nõukogu 26. oktoobri 2015. aasta järeldusi, milles kiideti heaks vastav soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava (2016–2020),

⁽¹⁾ Nõukogu 15. mai 2007. aasta järeldused.

⁽²⁾ Nõukogu 19. mai 2014. aasta järeldused.

⁽³⁾ Nõukogu dokument 10715/16.

⁽⁴⁾ ELT C 280 E, 18.11.2006, lk 484.

⁽⁵⁾ ELT C 33 E, 5.2.2013, lk 77.

⁽⁶⁾ ELT C 468, 15.12.2016, lk 73.

⁽⁷⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2014)0059.

⁽⁸⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0196.

⁽⁹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0265.

⁽¹⁰⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0137.

⁽¹¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0224.

⁽¹²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0246.

⁽¹³⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0437.

Teisipäev, 14. veebruar 2017

- võttes arvesse uut raamistikku „Sooline võrdõiguslikkus ja naiste mõjuvõimu suurendamine: naiste ja tütarlaste elu muutmine ELi välissuhete kaudu aastatel 2016–2020“,
  - võttes arvesse oma 5. juuli 2016. aasta resolutsiooni uue kaugeleaatava ja innovaatilise tulevase kaubandus- ja investeerimisstrateegia kohta ⁽¹⁾,
  - võttes arvesse ÜRO lapse õiguste konventsiooni ning selle nelja aluspõhimõtet, milleks on mittediskrimineerimine (artikkel 2), lapse parimad huvid (artikkel 3), ellujäämine, areng ja kaitse (artikkel 6) ning osalemine (artikkel 12),
  - võttes arvesse oma väliskomisjoni ja arengukomisjoni esitatavat raportit pagulas- ja rändevoogude ohjamise ning ELi välistegevuse osa kohta selles (2015/2342(INI) ning oma 22. novembri 2016. aasta resolutsiooni arengukoostöö tulemuslikkuse suurendamise kohta ⁽²⁾,
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
  - võttes arvesse arengukomisjoni raportit (A8-0020/2017),
- A. arvestades, et Euroopa arengukonsensuse läbivaatamine on õigeaegne ja vajalik, võttes arvesse muutunud välisraamistikku, sealhulgas tegevuskava 2030 ja säästva arengu eesmärkide vastuvõtmist, Pariisi (COP21) kliimakokkulepet, Sendai katastroofiõhu vähendamise raamistikku, Addis Abeba tegevuskava arengu rahastamise kohta ja tulemusliku arengukoostöö ülemaailmset partnerlust, uusi või süvenevaid üleilmseid probleeme, nagu kliimamuutusi ja rände konteksti, mitmekesisemaid arenguriike, kellel on üksteisest erinevad ja spetsiifilised arenguvajadused, uusi doonoreid ja uusi globaalseid osalejaid, kodanikuühiskonna organisatsioonide tegevusruumi kahanemist ning ELi-siseseid muutusi, kaasa arvatud Lissaboni lepingust, muutuste kavast ning ELi üldisest välis- ja julgeolekupoliitika strateegiat tulenevaid muutusi;
- B. arvestades, et üldise tegevuskavaga 2030 ja omavahel seotud säästva arengu eesmärkidega tahetakse saavutada säästev areng planeedi ressurside piires, luues partnerlusi, milles keskendutakse inimestele, pakkudes neile elutähtsaid ressursse, nagu toitu, vett ja kanalisatsiooni, tervishoidu, energiat, haridust ja tööhõivevõimalusi, ning edendades rahu, õiglust ja heaolu kõigi jaoks; arvestades, et meetmeid tuleb võtta koosõlas riigi isevastutuse, kaasavate arengupartnerluste, tulemustele keskendumise, läbipaistvuse ja vastutuse põhimõtetega; arvestades, et õigustel põhinev lähenemisviis on säästva arengu eeltingimus vastavalt ÜRO resolutsioonile 41/128, milles on õigus arengule määratletud võõrandamatu inimõigusena;
- C. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingus on sätestatud, et „[L]iidu ja liikmesriikide arengukoostöö poliitikat täiendavad ja tugevdavad teineteist“;
- D. arvestades, et kliimamuutused kujutavad endast nähtust, millega tuleb kiiremas korras tegeleda, kuna see mõjutab suuremal määral just vaeseid ja kõige haavatavamaid riike;
- E. arvestades, et kolm neljandikku maailma vaestest elab keskmiste tuludega riikides; arvestades, et keskmiste tuludega riigid ei moodusta ühtset rühma, vaid neil on väga erisugused vajadused ja probleemid, ning et seetõttu peab ELi arengukoostöö olema piisavalt diferentseeritud;
- F. arvestades, et aluslepingupõhise poliitikavaldkondade arengusidususe lähenemisviisi kohaselt peab EL oma tegevuses võtma arengukoostöö eesmärged arvesse muu sellise poliitika puhul, mis tõenäoliselt mõjutab arenguriike; arvestades, et seetõttu tuleb sellised tihedalt seotud poliitikavaldkonnad nagu kaubandus-, julgeoleku-, rände-, humanitaarabi- ja arengupoliitika sõnastada ja rakendada nii, et need tugevdaksid üksteist;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0299.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0437.

Teisipäev, 14. veebruar 2017

- G. arvestades, et ränne on muutunud üha pakilisemaks probleemiks, kuna kogu maailmas on 65 miljonit inimest olnud sunnitud ümber asuma; arvestades, et valdav osa pagulastest elab arenguriikides; arvestades, et ebakindel olukord, ebastabiilsus ja sõjad, inimõiguste rikkumised, suur vaesus ja väljavaadete puudumine kuuluvad peamiste põhjuste hulka, miks inimesed oma kodudest lahkuvad; arvestades, et miljonid inimesed on möödunud aastatel rännanud või põgenenud Euroopa Liitu;
- H. arvestades, et komisjoni teatavaid hiljutisi ettepanekuid võib käsitleda arengupoliitika suunitluse muutmisenä rände haldamise prisma läbi, et saavutada ELi prioriteetid, mis on sageli lühiajalised; arvestades, et arenguabi ja soodustatud riikide poolse rändeküsimusi puudutava koostöö vahel ei tohiks olla tingimuslikku seost; arvestades, et sellised fondid nagu ELi hädaolukorra usaldusfond Aafrika jaoks ja ELi välisinvesteeringute kava loodi eesmärgiga reageerida hiljutistele rändekriisidele ELis; arvestades, et ELi arengukoostöö poliitika esmane eesmärk peab olema vaesuse vähendamine ja pikas perspektiivis vaesuse kaotamine ning see peab põhinema arengu tulemuslikkuse põhimõtetel;
- I. arvestades, et tervis ja haridus on peamised säästvat arengut soodustavad tegurid; arvestades, et investeeringute tegemine eesmärgiga tagada üldine juurdepääs kõnealustes valdkondades on seetõttu tegevuskavas 2030 ning säästva arengu eesmärkides tähtsal kohal ja seda tuleks piisavalt rahastada, et tekiks ülekanduv mõju ka muudele sektoritele;
- J. arvestades, et VKEd ja mikroettevõtjad moodustavad kogu maailmas majanduse alustala, fundamentaalse osa arenguriikide majandusest ning koos hästi toimiva avaliku sektoriga peamise teguri majanduse, ühiskonna ja kultuuri kasvu edendamiseks; arvestades, et VKEde juurdepääs kapitalile on eelkõige arenguriikides sageli piiratud;
- K. arvestades, et rohkem kui pool maailma elanikkonnast elab tänapäeval linnas ja et see osakaal jõuab prognooside kohaselt 2050. aastaks kahe kolmandikuni, kusjuures umbes 90% linnade kasvust toimub Aafrikas ja Aasias; arvestades, et see suundumus suurendab vajadust säästva linnaarenduse järele; arvestades, et linnade julgeolek on paljudes arenguriikides muutumas üha suurenevaks väljakutseks;
- L. arvestades, et ookeanid on bioloogilise mitmekesisuse, toiduga kindlustatuse, energeetika, töökohtade ja kasvu jaoks ülimalt tähtsad, kuid et mereressursse ohustavad kliimamuutused ning liigkasutus ja mittesäästev majandamine;
- M. arvestades, et raadamine ja metsa seisundi halvenemine kurnavad ökosüsteeme ning on olulised kliimamuutusi soodustavad tegurid;
- N. arvestades, et ELi arengupoliitika täiendab oluliselt liikmesriikide arengupoliitikat ja selles tuleks keskenduda suhtelise eelisega valdkondadele ja viisidele, kuidas ELi kui organisatsiooni roll maailmas saab edendada liidu arengupoliitika eesmäärke;
- O. arvestades, et arengupoliitika on ELi välispoliitika väga tähtis aspekt; arvestades, et liit on maailma suurim arenguvaldkonna doonor ning et liit annab koos oma liikmesriikidega rohkem kui poole kogu maailma ametlikust arenguabist;
- P. arvestades, et jõukuse ja sissetulekute erinevused kasvavad kogu maailmas; arvestades, et see suundumus võib kahjustada sotsiaalset ühtekuuluvust ja suurendada diskrimineerimist, poliitilist ebastabiilsust ja rahutusi; arvestades, et siseressursside kasutuselevõtt on seetõttu säästva arengu tegevuskava aastani 2030 rakendamise jaoks keske tähtsusega ja kujutab endast elujõulist strateegiat pikas perspektiivis välisabist sõltumisest vabanemiseks;
1. rõhutab Euroopa arengukonsensuse tähtsust nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil ühise ja sidusa seisukoha tagamisel arengupoliitika eesmärkide, väärtuste, põhimõtete ja peamiste aspektide ja selle rakendamise osas; on veendunud, et konsensuse läbivaatamisel tuleb kaitsta konsensuse õigustikku ning eelkõige selle terviklikku lähenemisviisi ja selget esmatahtsat eesmärki, milleks on vaesuse vähendamine ja pikas perspektiivis selle kaotamine; on lisaks veendunud, et sihiks peab olema ka ebavõrdsuse vähendamine, nagu on tõdetud säästva arengu eesmärkides; tuleb meelde, et liikmesriikide ja ELi tasandi arengupoliitikad peaksid teineteist tugevdama ja täiendama;

Teisipäev, 14. veebruar 2017

2. hoiatab ametliku arenguabi kriteeriumide niisuguse laiendamise eest, mille eesmärk on katta kulusid, mis ei ole otseselt seotud eelnevalt mainitud eesmärkidega; rõhutab, et ametliku arenguabi mis tahes reformi eesmärk peab olema suurendada arengualast mõju;
3. tunnistab, kui tähtis on Euroopa selge välisstrateegia, mis eeldab poliitika sidusust, eelkõige rahu ja julgeoleku, rände, kaubanduse, keskkonna, kliimamuutuste, humanitaarabi ja arengukoostöö valdkonnas; kordab siiski, et arengueesmärgid on eesmärgid omaette; tuletab meelde Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 208 sätestatud aluslepingust tulenevat kohustust võtta „arengukoostöö eesmärgid arvesse muu sellise poliitika puhul, mida ta rakendab ja mis tõenäoliselt mõjutab arengumaid“; rõhutab jõuliselt, et Euroopa Parlament saab aktsepteerida vaid arengupoliitika tugevat kontseptsiooni, mis lähtub Euroopa Liidu toimimise lepingu kohastest kohustustest ja milles keskendutakse eelkõige vaesuse vähendamisele; tuletab meelde Euroopa Liidu lepingu artikli 21 lõikes 1 sätestatud ELi välistegevuse põhimõtteid, milleks on demokraatia, õigusriik, inimõiguste ja põhivabaduste universaalsus ning jagamatus, inimväärkuse, võrdsuse ja solidaarsuse ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja põhimõtete ja rahvusvahelise õiguse austamine;
4. kirjeldab kooskõlas Lissaboni lepinguga arengukoostöö järgmiselt: VÄÄRIKUSE eest võitlemine VAESUSE kaotamise teel;

ELi arengualased eesmärgid, väärtused ja põhimõtted

5. nõuab, et säästva arengu eesmärgid, tegevuskava 2030 ning säästva arengu majanduslik, sotsiaalne ja keskkonnamõõde kuuluksid läbivalt kõigisse ELi sise- ja välispoliitika valdkondadesse ja et neil oleks arengukonsensus keskne koht, tunnistades selle eesmärkide ja sihtide olulisi omavahelisi seoseid; nõuab, et vaesuse vähendamine ja pikas perspektiivi selle kaotamine jääksid ELi arengupoliitika üldiseks ja esmaseks eesmärgiks ning et seejuures keskendutaks eelkõige kõige tõrjutumatele rühmadele ja püütaks mitte kedagi tagaplaanile jätta; rõhutab vaesuse määratlemise tähtsust kooskõlas arengukonsensus ja muutuste kavaga ning Lissaboni lepingu raames;
6. rõhutab, et tegevuskava 2030 on loomult universaalne ja ümberkujundav; rõhutab seetõttu, et arenenud ja arenguriigid vastutavad ühiselt säästva arengu eesmärkide saavutamise eest ning et ELi säästva arengu eesmärkide strateegia peab hõlmama nii sise- kui ka välispoliitika meetmete ja kohustuste sidusat kogumit ning arengupoliitika vahendite täielikku kogumit;
7. nõuab kindlalt, et arengupoliitika peab järjepidevamalt kajastama liidu keskendumist ebakindlatele riikidele, noorte töötusele, naistele ja tütarlastele, kes kogevad soolist vägivalda ja kahjulikke tavasid, ning neile, kes on sattunud konfliktiolukorda, ning tuletab meelde ELi võetud kohustust eraldada vähemalt 20 % oma ametlikust arengubist sotsiaalsele kaasatusele ja inimarengule;
8. rõhutab, et haridus on isemajandavate ühiskondade arengu jaoks keskse tähtsusega; nõuab, et EL seostaks kvaliteetse hariduse, tehnilise ja kutseõppe ning koostöö tööstusega, luues seega olulise eeltingimuse noorte tööalaseks konkurentsivõimeks ja juurdepääsuks kvaliteetsetele töökohtadele; on veendunud, et eelkõige häda- ja kriisiolukordades hariduse kättesaadavuse küsimusega tegelemine on nii laste arengu kui ka kaitse seisukohast väga tähtis;
9. rõhutab, et süsteemsed tegurid, sealhulgas sooline ebavõrdsus, poliitikatõkked ja võimu tasakaalustamatus, mõjutavad tervist ning et asjakohaste oskustega, kvalifitseeritud ja pädevate tervishoiutöötajate poolt osutatavate kvaliteetsete tervishoiuteenuste kättesaadavuse tagamine on otsustava tähtsusega; rõhutab, et uue konsensusega tuleks seetõttu edendada investeerimist kõige suurema surve all olevatesse tervishoiutöötajatesse ja nende mõjuvõimu suurendamist, kuna neil on otsustav roll tervishoiuteenuste katvuse tagamisel äärepoolsetes, vaestes, alateenindatud ja konfliktipiirkondades; rõhutab, et uute tervisetehnoloogiate alase teadus- ja arendustegevuse edendamine eesmärgiga tegeleda uute terviseohtudega, näiteks epideemiatega ja antimikroobikumiresistentsusega, on ülimalt oluline säästva arengu eesmärkide saavutamiseks;
10. nõuab, et EL jätkaks tugevat pühendumist eeskirjadel põhinevale ülemaailmsele juhtimisele ja eelkõige säästva arengu ülemaailmsele partnerlusele ning selle edendamist;
11. rõhutab, et riikides ja riikide vahel esineva ebavõrdsuse, diskrimineerimise, eelkõige soolise diskrimineerimise, ebaõigluse ja vaenu vastu võitlemine ning rahu, osalusdemokraatia, hea valitsemistava, õigusriigi põhimõtte ja inimõiguste, kaasavate ühiskondade ja jätkusuutliku kasvu edendamine ning kliimamuutustega kohanemise ja nende leevendamise alaste väljakutsetega tegelemine peavad olema eesmärgid, mida võetakse arvesse kogu ELi arengupoliitikas; nõuab, et tegevuskava 2030 rakendataks tervikuna ning kooskõlastatult ja sidusalt Pariisi kliimakokkuleppega, sealhulgas seoses vajadusega ületada kiiremas korras lõhe selle vahel, mis on vajalik ülemaailmse soojenemise piiramiseks, ning selle vahel,

Teisipäev, 14. veebruar 2017

mis on vajalik kohanemiselase töö ja kohanemise rahastamise suurendamiseks; tuleb meelde ELi võetud kohustust eraldada 20 % oma 2014–2020. aasta eelarvest (umbes 180 miljardit eurot) jõupingutustele, mida tehakse kliimamuutuste vastu võitlemiseks, sealhulgas oma välis- ja arengukoostöö poliitika kaudu;

12. rõhutab, et arengukoostöö võib saada alguse kaasatusest, usaldusest ja innovatsioonist, mis põhineb kõikide partnerite poolsest austusel riiklike strateegiate ja riikide tulemuste raamistike kasutamise vastu;

13. tunnistab hea valitsemistava mõõtme erilist rolli säästvas arengus; nõuab, et EL tugevdaks tasakaalu majandus-, sotsiaal- ja keskkonnavaldkonna vahel, toetades laiaulatuslikke riiklikke säästva arengu strateegiaid ja toetades õigeid hea valitsemistava mehhanisme ja protsesse, keskendudes kodanikuühiskonna osalusele; rõhutab, kui tähtis on haldusliku ja fiskaalse detsentraliseerimise reformid vahendina, mille eesmärk on edendada head valitsemistava kohalikul tasandil kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega;

14. nõuab, et ELi arengukoostööga ergutataks partnerriike n-ö globaliseerima säästva arengu eesmärgi riigi ja kohaliku tasandi kodanikuühiskonna organisatsioonidega konsulteerides, et võtta need üle konteksti poolest sobivatesse riiklikesse või riigi tasandist madalama tasandi eesmärkidesse, mis sisalduvad riiklikes arengustrateegiates, -programmides ja -eelarvetes; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid ergutaksid oma partnerriike võtma säästva arengu eesmärkide järelevalves arvesse tõrjutud kogukondade arvamusi ja edendama konkreetseid seda võimaldavaid mehhanisme, tehes seda kooskõlas tegevuskavaga, mille kohaselt ei tohi kedagi tagaplaanile jätta;

15. nõuab, et ELi arengupoliitikas säiliks prioriteedina vähim arenenud ja väikeste tuludega riikide ning väikeste arenevate saareriikide toetamine, tegeledes samal ajal niisuguste keskmiste tuludega riikide erinevate ja konkreetsete vajadustega, kus elab suurem osa maailma vaestest, ning nõuab, et seda tehtaks kooskõlas Addis Abeba tegevuskavaga ja eristamise põhimõtet täielikult järgides; nõuab arengu puhul territoriaalse lähenemisviisi süvalaiendamist, et suurendada kohalike ja piirkondlike valitsuste mõjuvõimu ning käsitleda paremini ebavõrdsust riikides;

16. rõhutab, kui tähtis on demokraatliku isevastutuse põhimõte, mille kohaselt vastutavad oma arengu eest esmajoones arenguriigid ise, kuid mis võimaldab riigi valitsuse kõrval täita täielikult oma vastavat rolli ning osaleda aktiivselt otsustusprotsessis ka riigi parlamentidel, erakondadel, piirkondlikel ja kohalikel ametiasutustel, kodanikuühiskonnal ja teistel sidusrühmadel; toonitab sellega seoses, kui tähtis on parandada vertikaalset vastutust eesmärgiga reageerida paremini kohalikele vajadustele ja soodustada kodanike demokraatlikku isevastutust;

17. nõuab, et EL jätkaks ja suurendaks kohaliku ja piirkondliku suutlikkuse suurendamise ning detsentraliseerimisprotsesside toetamist, et suurendada kohalike ja piirkondlike valitsuste mõjuvõimu ning muuta need läbipaistvamaks ja vastutavamaks, et nad saaksid paremini täita oma kodanike vajadusi ja nõudmisi;

18. nõuab partnerluse põhimõtte kohaselt jagatud vastutust kõikide ühismeetmete puhul, edendades võimalikult kõrget läbipaistvuse taset; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid edendaksid riikide parlamentide, kohalike ja piirkondlike valitsuste ning kodanikuühiskonna tugevdatud rolli poliitilises ja eelarvealases järelevalves ning demokraatlikus kontrollis; nõuab, et korruptsiooni ja karistamatuse vastu võideldaks ühiselt kõikide vahenditega ja kõikidel poliitikatasanditel;

19. nõuab, et ELi mis tahes arengukoostöös oleks kesksel kohal ELi ja partnerriikide või -piirkondade poliitiline dialoog ning et sellises dialoogis keskendutaks ühistele väärtustele ja nende edendamise võimalustele; nõuab parlamentide ja kodanikuühiskonna ulatuslikumat kaasamist poliitilistesse dialoogidesse;

20. rõhutab pluraalse ja kaasava demokraatia tähtsust ning nõuab, et EL edendaks kogu oma tegevuses võrdseid tingimusi erakondadele ja dünaamilist kodanikuühiskonda, muu hulgas suutlikkuse suurendamise ja partnerriikidega peetava dialoogi kaudu, et anda kodanikuühiskonnale piisav tegutsemisruum kodanikest lähtuvate ja osalusel põhinevate järelevalve- ja vastutusmehhanismidega riigi tasandist madalamal tasandil, riigi tasandil ja piirkondlikul tasandil ning tagada kodanikuühiskonna organisatsioonide osalemine arengupoliitika kujundamises, rakendamises, järelevalves, läbivaatamises ja sellealases vastutuses; nõuab, et EL tunnustaks kodanikuühiskonnaga konsulteerimist kui tähtsat tegurit edu saavutamiseks kõikides programmitöö sektorites, et saavutada kaasav valitsemine;

Teisipäev, 14. veebruar 2017

21. tunnustab rolli, mida kodanikuühiskond täidab üldsuse teadlikkuse suurendamises ja säästva arengu eesmärkidega tegelemises riigi ja ülemaailmsel tasandil globaalse kodanike harimise ja teadlikkuse suurendamise kaudu;

22. nõuab, et kooskõlas ELi soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava ja tegevuskavaga 2030 oleks soolise võrdõiguslikkuse ning naiste ja tütarlaste mõjuvõimu suurendamise ning nende õiguste edendamine nii ELi arengupoliitika eraldiseisvaks kui ka horisontaalseks eesmärgiks, nagu on esitatud nõukogu 26. mai 2015. aasta järeldustes naiste ja meeste võrdsete õiguste kohta arenguraamistikus; nõuab konkreetseid poliitikapõhiseid meetmeid sellealaste probleemide lahendamiseks; nõuab ELi tasandil lisapingutusi, et edendada naiste ja noorte kui arengu ja muutuste esilekutsujate tähtsat rolli; rõhutab sellega seoses, et sooline võrdõiguslikkus kehtib tütarlastele ja poisslastele ning naistele ja meestele igas vanuses ning et programmides tuleks ergutada õiguste ja teenuste võrdset kaaskasutamist ning edendamist, pidades eelkõige silmas hariduse ning reproduktiiv- ja muu tervishoiu kättesaadavust kedagi soolise identiteedi või seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimata;

23. juhhib tähelepanu vajadusele edendada, kaitsta ja alal hoida kõiki inimõigusi; rõhutab, et naiste ja tütarlaste õiguste ning seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste alalhoidmine ning seksuaalse ja soolise vägivalda ning diskrimineerimise kõigi vormide kaotamine, sh laste suhtes kasutatavate kahjulike tavade, varajaste ja sundabielude ning naiste suguelundite moonutamise kaotamine on ülimalt olulised inimõiguste elluviimiseks; rõhutab vajadust tagada taskukohase, ulatusliku ja kvaliteetse teabe ja hariduse kättesaadavus seksuaal- ja reproduktiivtervise ning pereplaneerimise teenuste valdkonnas; nõuab lisameetmeid, et kiirendada jõupingutusi, mida tehakse soolise võrdõiguslikkuse ja naiste mõjuvõimu suurendamiseks, süvendades mitmete sidusrühmadega partnerlusi, suurendades soolise võrdõiguslikkusega arvestava eelarvestamise ja planeerimise alast suutlikkust ning tagades naiste organisatsioonide osalemise;

24. nõuab konkreetseid ELi arengustrateegiaid, et paremini kaitsta ja toetada selliseid haavatavaid ja tõrjutud rühmi nagu naised ja lapsed, LGBTI-inimesed, eakad ja puudega inimesed, väiketootjad, ühistud, keelelised ja etnilised vähemused ning põlisrahvad ning võtta neile paremini suunatud meetmeid, et pakkuda neile samu võimalusi ja õigusi nagu kõigile teistele kooskõlas põhimõttega, et kedagi ei jäeta tagaplaanile;

25. kordab ELi kohustust investeerida laste ja noorte arengusse, parandades lastele keskenduva arengukoostöö ja siseriiklike ressursside alast aruandlust, ning tugevdada noorte suutlikkust osaleda vastutustegevuses;

26. nõuab, et toetataks ebakindlate ja konfliktidest mõjutatud riikide juurdepääsu ressurssidele ja partnerlustele, mis on vajalikud arenguprioriteetide täitmiseks, ning et edendataks omavahelist vastastikust õppimist ning tõhustataks arengu, rahu kindlustamise, julgeoleku ja humanitaarvaldkonna partnerite ja jõupingutuste koostöid;

27. rõhutab kehtiva Euroopa konsensuse inimarengut käsitlevas peatükis sätestatud eesmärkide jätkuvat tähtsust; rõhutab vajadust siduda need eesmärgid säästva arengu eesmärkidega ja seada horisontaalse tervishoiusüsteemi (vs. konkreetsete haigustega seotud vertikaalsete programmide toetamine) tugevdamine tervisearengu programmitöö keskmesse, millega tugevdatakse ühtlasi vastupidavust sellistele tervishoiukriisidele nagu 2013.–2014. aasta Ebola viiruse puhang Lääne-Aafrikas, ning vajadust tagada inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklis 25 ja Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) põhikirjas sätestatud põhiõigus üldisele tervishoiule; tuletab meelde, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 168 on sätestatud, et kogu liidu poliitika ja meetmete määramisel ja rakendamisel tuleb tagada inimeste tervise kõrgetasemeline kaitse; nõuab sellega seoses sidusamat innovatsiooni ja arengut ravimipoliitikas, mis tagab kõigile ravimite kättesaadavuse;

28. teeb ettepaneku, et võttes arvesse rahvaarvu kasvu, eriti Aafrikas ja vähim arenenud riikides, ning asjaolu, et 21 kõrgeima sündimusega riigist asub 19 Aafrikas ja et Nigeeria on riik, mille rahvaarv kasvab kõige kiiremini maailmas, ja et eeldatavasti leiab 2050. aastaks enam kui pool maailma rahvaarvu kasvust aset Aafrikas ning et see on säästva arengu seisukohast probleem, seatakse ELi arengukoostöös suuremat rõhku seda teemat käsitlevatele programmidele;

29. tunneb heameel asjaolu üle, et toiduga ja toitumisasalast kindlustatusest on uues ülemaailmses arenguraamistikus saanud prioriteetne valdkond, ning tunneb heameelt selle üle, et eraldiseisva eesmärgina on lisatud näljale lõpu tegemine, toiduga kindlustatuse saavutamine ja parem toitumine ning säästva põllumajanduse edendamine; tunnistab, et nälg ja vaesus ei ole õnnetused, vaid kõikide tasandite sotsiaalse ja majandusliku ebaõigluse ja ebavõrdsuse tulemus; kordab, et konsensus tuleks rõhutada ELi jätkuvat toetust integreeritud ja valdkonnaülestele lähenemisviisidele, millega

Teisipäev, 14. veebruar 2017

suurendatakse mitmekesisstatud kohaliku toidutootmise suutlikkust ning mis hõlmavad toitumislaseid ja toitumise seisukohast tundlikke sekkumisi, mis on suunatud konkreetset soolise ebavõrdsuse vastu;

30. on kindlalt seisukohal, et vaja on vastutusmehhanisme seoses säästva arengu eesmärkide ning niisuguste eesmärkide järelevalvega ja rakendamise, mille kohaselt tuleks 0,7 % kogurahvatulust eraldada ametlikule arenguabile; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid esitaksid ajakava selle kohta, kuidas kõik need eesmärgid järk-järgult saavutatakse, ning et Euroopa Parlamendile antaks sellest kord aastas aru;

31. rõhutab vajadust mitut sektorit hõlmavate integreeritud lähenemisviiside järele, mille eesmärk on suurendada tulemuslikult vastupanuvõimet, mis eeldab töötamist humanitaar- ja katastroofiohu vähendamise, sotsiaalkaitse, kliimamuutustega kohanemise, loodusvarade majandamise, konfliktide leevendamise ja muude arengumeetmete parema integreerimise saavutamiseks; nõuab, et EL ja liikmesriigid edendaksid kaasavat valitsemist, mille raames tegeletakse haavatavust põhjustavate teguritega, milleks on tõrjutus ja ebavõrdsus; tunnistab, et haavatavat elanikkonda tuleks võimestada, et nad suudaksid juhtida riske ja et neil oleks juurdepääs nende tulevikku mõjutavatele otsustusprotsessidele;

32. rõhutab kultuuri rolli säästvas inim-, sotsiaal- ja majandusarengus ning nõuab kindlalt, et arvesse võetaks kultuurilist mõõdet kui solidaarsuse, koostöö ja ELi arenguabi poliitika põhispekti; nõuab kultuurilise mitmekesisuse edendamist ja kultuuripoliitika toetamist ning kohalike asjaoludega arvestamist, kui see võib aidata kaasa säästva arengu edendamise eesmärgi saavutamisele;

33. juhib tähelepanu asjaolule, et prognooside kohaselt suureneb 2050. aastaks linnaelanike arv 2,5 miljardi võrra, kusjuures peaaegu 90 % sellest kasvust toimub Aasias ja Aafrikas; tunnistab probleeme, mida tekitab megalinnade plahvatuslik kasv, ning väljakutseid, mida see nähtus kujutab endast sotsiaalse jätkusuutlikkuse ja keskkonnasäästlikkuse jaoks; nõuab tasakaalustatud piirkondlikku arengut ning tuletab meelde, et hoogne majandustegevus maapiirkondades ja väiksemates linnades vähendab survet rännata linnalistesse megakeskustesse, leevendades seega kontrollimatu linnastumise ja rände probleeme;

Eristamine

34. rõhutab, et tulemusliku ELi arengustrateegia saavutamiseks peab EL edendama rikkuse õiglast ümberjaotamist arenguriikide poolt riigieelarvete kaudu, see tähendab nii riigisiselt kui ka riikide vahel; rõhutab, et Euroopa arenguabi andmisel tuleks eelkõige eristada konkreetsete riikide olukordi ja arenguvajadusi ning mitte lähtuda üksnes mikro-majanduslikest näitajatest või poliitilistest kaalutlustest;

35. rõhutab, et ELi arengukoostööd tuleks rakendada eesmärgiga tegeleda kõige tähtsamate vajadustega ja püüda saavutada võimalikult suurt mõju nii lühikeses kui ka pikas perspektiivis; rõhutab vajadust konkreetsele olukorrale kohandatud ning kohalikul tasandil hallatavate ja kavandatavate arengustrateegiade järele, et võtta arvesse konkreetseid probleeme, mida eri riigid või riikide rühmad, näiteks väikesed arenevad saareriigid, ebakindlad riigid ja merepiirita arenguriigid kogevad;

36. nõuab konkreetsete strateegiade väljatöötamist keskmiste tuludega riikidega koostöö tegemiseks, et tugevdada nende edusamme ja võitlust ebavõrdsuse, tõrjutuse, diskrimineerimise ja vaesuse vastu, eelkõige õiglaste ja progressiivsete maksusüsteemide kaudu, rõhutades samal ajal, et keskmiste tuludega riigid ei ole ühtne rühm ja seetõttu on igaiühel eriomased vajadused, mille rahuldamiseks tuleks kasutada neile kohandatud poliitikat; rõhutab vajadust lõpetada vastutustundlikult ja järk-järgult keskmiste tuludega riikidele finantsabi andmine ja keskenduda teistele koostöövormidele, nagu tehniline abi, tööstusliku oskusteabe ja tööstuslike teadmiste jagamine, avaliku ja erasektori partnerlused, mis võivad toetada üleilmse tähtsusega avalikke hüvesid, nagu teadus, tehnoloogia ja innovatsioon, parimate tavade vahetamine ning piirkondliku, lõunariikide ja kolmepoolse koostöö edendamine; rõhutab selliste alternatiivsete rahastamisallikate tähtsust nagu siseriiklike tulude kasutuselevõtmine, muude kui sooduslaenu ja vähem soodsate laenu andmine, koostöö tehnilistes, maksundus-, kaubandus- ja teadusuuringutealastes küsimustes ning avaliku ja erasektori partnerlused;

Teisipäev, 14. veebruar 2017

Arengu tulemuslikkus ja rahastamine

Arengu tulemuslikkus

37. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid oleksid arengu valdkonnas teenäitajaks ja pühenduksid taas tulemusliku arengukoostöö põhimõtete täielikule rakendamisele, pidades esmatähtsaks mehhanisme, vahendeid ja instrumente, mis võimaldavad rohkematel ressursidel lõplike kasusaajateni jõuda, eelkõige riikide arenguprioriteetide alast isevastutust, kooskõla saavutamist partnerriikide riiklike arengustrateegiatega ja -süsteemidega, tulemustekeskust, läbipaistvust, jagatud vastutust ja kõigi sidusrühmade demokraatlikku kaasatust; rõhutab, kui tähtis on tugevdada ELi jõupingutusi, mida tehakse eesmärgiga muuta arengukoostöö võimalikult tulemuslikuks, et aidata kaasa tegevuskavas 2030 seatud ambitsioonikate eesmärkide ja sihtide saavutamisele ning kasutada arenguks parimal viisil avaliku ja erasektori vahendeid; nõuab, et uues ELi arengukonsensus viidataks selgelt arengu tulemuslikkuse põhimõtetele;

38. kordab, kui tähtis on suurendada Euroopa üldsuse arusaamist ja aktiivset osalemist suurtes arenguaruteludes ning püüdlustes kaotada ülemaailmne vaesus ja edendada säästvat arengut; rõhutab, et selleks peab mitteformaalne arenguharidus ja teadlikkuse suurendamine, muu hulgas arenguhariduse ja teadlikkuse suurendamise programmi jätkamise ja laiendamise kaudu, jääma ka edaspidi ELi ja liikmesriikide arengupoliitika lahutamatuks osaks;

39. on veendunud, et rahastamis- ja bürokraatlike menetluste lihtsustamine võib aidata parandada tulemuslikkust; nõuab ELi reformi, mille raames kiirendatakse rakendamist (mida on juba käsitletud 2005. aasta Euroopa arengukonsensus punktis 122) ning tegeletakse vajadusega vaadata läbi valikumenetlused, keskendudes rohkem taotluse esitajale: isikule, eksperditeadmistele, kogemustele, tulemustele ja usaldusväärsele tema tegevuses (mitte ainult abikõlblikkuse vorminõuetele);

40. kordab, kui tähtis on suutlikkuse suurendamine, et parandada kodanike, organisatsioonide, valitsuste ja ühiskondade suutlikkust täita täiel määral oma rolli säästva arengu strateegiatega kavandamisel, rakendamisel, järelevalvel ja hindamisel;

41. tervitab tehtud edusamme, kuid nõuab, et EL ja selle liikmesriigid teeksid lisapingutusi, et tugevdada ja laiendada ühise programmitöö ja ühise rakendamise alaseid jõupingutusi, et koondada vahendeid, parandada riigisisest tööjaotust, vähendada tehingukulusid, vältida kattumist ja abi killustumist, suurendada ELi nähtavust kohalikul tasandil ning edendada arengustrateegiatega seoses riikide isevastutust ja kooskõla saavutamist partnerriikide prioriteetidega; rõhutab, kui tähtis on see, et ühise programmitöö protsessi teostaksid Euroopa sidusrühmad ja see avataks teistele doonoritele üksnes juhul, kui kohalik olukord seda võimaldab, vähendamata aga seejuures Euroopa isevastutust selle protsessi suhtes; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid kooskõlastaksid veelgi rohkem oma meetmeid teiste doonorite ja organisatsioonidega, näiteks uute doonorite, kodanikuühiskonna organisatsioonide, erasikutest filantroopide, finantseerimisasutuste ja erasektori äriühingutega; märgib murelikult, et alates 2015. aasta keskpaigast on ainult viis ELi liikmesriiki avaldanud Busani rakenduskavad; nõuab tungival, et liikmesriigid avaldaksid oma rakenduskavad ja annaksid arengu tulemuslikkuse alastest jõupingutustest aru kord aastas;

42. tuletab meelde oma palvet⁽¹⁾ kodifitseerida ja tugevdada mehhanisme ja tavasid, et tagada arenguabi parem täiendavus ja tulemuslik koordineerimine ELi liikmesriikides ja institutsioonides, pakkudes selgeid ja jõustatavaid reegleid demokraatliku siseriikliku isevastutuse, ühtlustamise, riigi strateegiatega ja süsteemidega vastavusse viimise, abi prognoositavuse, läbipaistvuse ja vastastikuse aruandluse tagamiseks;

43. rõhutab, et arengu tulemuslikkus peaks olema üks ELi uue arengupoliitika peamisi tugejõude; tuletab meelde, et see ei sõltu ainult abi doonoritest, vaid ka tulemuslike ja reageerimisvõimeliste institutsioonide, usaldusväärse poliitika, õigusriigi põhimõtte, kaasava demokraatliku valitsemise ja niisuguste kaitsemeetmete olemasolust, mis on suunatud korruptsiooni vastu arenguriikides ja ebaseaduslike rahavoogude vastu rahvusvahelisel tasandil;

44. tunnustab kohalike ja piirkondlike valitsuste rolli arengus ning eelkõige Euroopa ja partnerriikide kohalike ja piirkondlike valitsuste vahelist detsentraliseeritud koostööd kui tulemuslikku vahendit, mis võimaldab vastastikust suutlikkuse suurendamist, samuti säästva arengu eesmärkide rakendamist kohalikul tasandil;

⁽¹⁾ 11. detsembri 2013. aasta resolutsioon.

Teisipäev, 14. veebruar 2017

Arengu rahastamine

45. kordab, et ametlik arenguabi peaks jääma ELi arengupoliitika alustalaks; tuletab meelde ELi võetud kohustust saavutada 2030. aastaks eesmärk, mille kohaselt peaks ametlik arenguabi moodustama 0,7 % kogurahvatulust; rõhutab, et on tähtis, et ka teised riigid – nii arenenud kui ka tärkava turumajandusega riigid – suurendaksid omapoolset ametliku arenguabi andmist; rõhutab ametliku arenguabi kui muutuste katalüsaatori ja teiste vahendite kasutuselevõtu võimendaja tähtsust; tuletab meelde ELi võetud kohustust võtta kasutusele vahendeid kliimameetmete rahastamiseks arenguriikides, anda oma panus arenenud riikide niisuguse eesmärgi saavutamisse, milleks on võtta aastas kasutusele 100 miljardit USA dollarit, ning säilitada arenguriikide puhul bioloogilise mitmekesisuse rahastamise kahekordistamine;

46. nõuab objektiivseid ja läbipaistvaid kriteeriume arenguabi vahendite eraldamiseks liikmesriikide ja ELi tasandil; nõuab, et need kriteeriumid põhineksid vajadustel, mõjuhinnangutel ning poliitilistel, sotsiaalsetel ja majanduslikel tulemustel, et rahalisi vahendeid kõige tulemuslikumalt kasutada; rõhutab samas, et selline eraldamine ei tohiks kunagi sõltuda tulemustest valdkondades, mis ei ole otseselt seotud arengueesmärkidega; rõhutab, et ergutada ja premeerida tuleks häid tulemusi vastastikku kokku lepitud eesmärkide saavutamisel; toonitab, kui tähtsad on territoriaalsel tasandil liigendatud andmed selleks, et hinnata paremini ametliku arenguabi mõju;

47. tunnistab, et üldine eelarvetoetus edendab riikide isevastutust, kooskõla saavutamist partnerriikide riiklike arengustrateegiatega, tulemustekeskust, läbipaistvust, jagatud vastutust, kuid rõhutab, et seda tuleks kaaluda ainult siis, kui tingimused on õiged ja kehtestatud on tulemuslikud kontrollisüsteemid; juhib tähelepanu sellele, et eelarvetoetus on parim vahend niisuguse tõelise poliitilise dialoogi edendamiseks, mille tulemuseks on suurem võimestamine ja isevastutus;

48. on veendunud, et säästva arengu eesmärkide saavutamiseks on vaja ametlikust arenguabist ja avalikust poliitikast ulatuslikumaid arengule suunatud rahastamist ja meetmeid; rõhutab vajadust siseriikliku ja rahvusvahelise ning erasektori ja avaliku sektori rahastamise ning poliitika järele, mis ühendab arengut soodustavaid avaliku ja erasektori meetmeid ning aitab luua keskkonda, mis edendab kasvu ja selle võrdset riigieelarvelist jaotamist;

49. tuletab meelde, et arenguriigid seisavad silmitsi tõsiste piirangutega maksutulu kogumisel ning on eriti mõjutatud äriühingu maksust kõrvalehoidumisest ja ebaseaduslikest rahavoogudest; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid tugevdaksid poliitikavaldkondade arengusidusust selles valdkonnas, uuriksid oma maksukorralduse ja -seaduste ülekanduvat mõju arenguriikidele ning toetaksid arenguriikide paremat esindatust rahvusvahelistel foorumitel, mis on loodud ülemaailmse maksupoliitika reformimiseks;

50. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid toetaksid väikeste ja keskmiste tuludega riike õiglaste, progressiivsete, läbipaistvate ja tõhusate maksusüsteemide ning muude riiklike ressursside kasutuselevõtmise vahendite loomisel, et suurendada sellise rahastamise prognoositavust ja stabiilsust ning vähendada sõltuvust abist; nõuab sellist toetust niisugustes valdkondades nagu maksuhaldus ja avaliku sektori finantsjuhtimine, õiglased ümberjaotamissüsteemid, võitlus korruptsiooni, ebakorrektsete siirdehindade, maksudest kõrvalehoidumise ja muude ebaseaduslike rahavoogude vormide vastu; rõhutab fiskaalse detsentraliseerimise tähtsust ja vajadust suurendada suutlikkust, et toetada riigi tasandist madalama tasandi valitsusi kohalike maksusüsteemide kujundamisel ja maksude kogumisel;

51. palub, et EL ja liikmesriigid kehtestaksid hargmaiste ettevõtjate alase kohustusliku aruandluse riikide lõikes koos kohustusliku põhjalike ja võrreldavate andmete avaldamisega ettevõtjate tegevuse kohta, et tagada läbipaistvus ja vastustus; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid võtaksid arvesse oma maksupoliitika, -korralduse ja -seaduste ülekanduvat mõju arenguriikidele ning teostaksid reforme, mis on vajalikud selle tagamiseks, Euroopa ettevõtjad, kes teenivad kasumit arenguriikides, maksaksid oma õiglase osa maksudest nendes riikides;

52. rõhutab vajadust segarahastamise ning avaliku ja erasektori partnerluste järele, et võimendada rahastamist ka mujal kui ametliku arenguabi raames ning järgida tulemuslikult arengu tulemuslikkuse põhimõtteid, kuid rõhutab ühtlasi, et need peavad põhinema läbipaistvatel kriteeriumitel ning nende täiendavus ja positiivne mõju arengule peab olema ilmne ning need ei tohi kahjustada kvaliteetsete oluliste avalike teenuste üldist kättesaadavust ning et kõik maksed peavad olema läbipaistvad; rõhutab, et rahastatavates projektides tuleb järgida riiklikke arengueesmärke, rahvusvaheliselt kokku lepitud inimõigusi ning sotsiaal- ja keskkonnastandardeid siduval viisil, kohaliku elanikkonna vajadusi ja õigusi ning arengu tulemuslikkuse põhimõtteid; tunnistab sellega seoses, et traditsiooniline maakasutus, näiteks väikepõllumajandustootjate ja

Teisipäev, 14. veebruar 2017

karjakasvatajate poolt, ei ole tavaliselt dokumenteeritud, kuid seda tuleb austada ja kaitsta; kordab, et arengupartnerlustes osalevad ettevõtjad peaksid järgima ettevõtja sotsiaalse vastutuse põhimõtteid, ÜRO juhtpõhimõtteid ja OECD suuniseid kogu oma tegevuses ning edendama eetilisi äritavasid; märgib, et arengupoliitika ja -programmid annavad arengu tulemuslikkuse saavutamise korral topeltkasu; kutsub kõiki arenguvaldkonnas tegutsejaid üles viima kogu oma tegevuse täielikult kooskõlla kõnealuste põhimõtetega;

53. nõuab, et EL edendaks investeringuid, millega luuakse inimväärseid töökohti kooskõlas Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni standardite ja tegevuskavaga 2030; rõhutab sellega seoses sotsiaalse dialoogi väärtust ning vajadust erasektori läbipaistvuse ja vastutuse järele avaliku ja erasektori partnerluste puhul ja arenguraha kasutamise korral segarahastamise eesmärgil;

54. rõhutab, et esildatud välisinvesteeringute kava ja olemasolevate usaldusfondide jaoks kasutatavad arenguvahendid peavad vastama ametliku arenguabiga kokku sobivatele arengueesmärkidele ja uutele säästva arengu eesmärkidele; nõuab selliste mehhanismide loomist, mis võimaldavad Euroopa Parlamendil täita oma järelevalvaja rolli ELi arenguvahendite kasutamisel väljaspool tavalisi ELi eelarvemenetlusi, eelkõige seeläbi, et Euroopa Parlamendile antakse välisinvesteeringute kava, usaldusfondide ning muudes programmide ja projektide prioriteetide ja ulatuse üle otsustavates strateegilistes nõukogudes vaatleja staatus;

55. tunnustab kohalike mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate, ühistute, kaasavate ärimudelite ja uurimisinstiitute rolli niisuguse kasvu, tööhõive ja kohaliku innovatsiooni tõukejõuna, mis aitavad kaasa säästva arengu eesmärkide saavutamisele; nõuab investeringuid, industrialiseerimist, ettevõtlust, teadustööd, tehnoloogiat ja innovatsiooni võimaldava keskkonna edendamist, et stimuleerida ja kiirendada riikide majandus- ja inimarengut, ning koolitusprogrammide ja korrapärase avaliku ja erasektori dialoogide edendamist; tunnustab Euroopa Investeerimispanka (EIP) rolli ELi välisinvesteeringute kava raames ning rõhutab, et selle algatused peaksid olema suunatud eelkõige noortele ja naistele ning peaksid kooskõlas arengu tulemuslikkuse põhimõtetega aitama kaasa investeringute tegemisele sotsiaalselt olulistesse sektoritesse (nt vesi, tervishoid ja haridus), ettevõtluse toetamise ja kohalikku erasektorisse; palub, et EIP eraldaks tugeva soolise perspektiiviga mikrorahastamiseks rohkem vahendeid; palub EIP-l teha ühtlasi koostööd Aafrika Arengupangaga, et rahastada säästvat arengut edendavaid pikaajalisi investeringuid, ning teistel arengupankadel teha ettepanek mikrokrediidi rahastu kohta, mille eesmärk on toetada jätkusuutlike laenude andmist põllumajanduslikele pereettevõtetele;

56. peab hädavajalikuks, et uues konsensuses oleks viide sellele, et EL on kindlalt pühendunud niisuguse õiguslikult siduva rahvusvahelise raamistiku kehtestamisele, mille eesmärk on võtta äriühingud vastutusele oma kuritarvituslike tavade eest riikides, kus nad tegutsevad, sest nad mõjutavad kõiki ühiskonna valdkondi – alates lapstööjõust kasu saamisest kuni äraelamist võimaldava töötasu puudumiseni, naftareostusest massilise raadamiseni ning inimõiguste kaitsjate ahistamisest maa hõivamiseni;

57. palub Euroopa Liidul ja selle liikmesriikidel edendada siduvaid meetmeid, mille abil tagada, et hargmaised ettevõtjad maksavad makse selles riigis, kus nad tulu saavad või loovad, ning edendada erasektori kohustuslikku aruandlust riikide lõikes, parandades seeläbi riikide siseriiklike vahendite kasutuselevõtu alast võimekust; nõuab, et ülekanduva mõju analüüsis uuritaks võimalikke kasumi ümberpaigutamise tavasid;

58. nõuab võla jätkusuutlikkuse suhtes inimeste vajadustest lähtuva lähenemisviisi kehtestamist, mis hõlmaks siduvaid standardeid, millega määratletakse laenu vastutustundlik andmine ja võtmine, võlaauditeid ja õiglast võlgade restruktureerimise mehhanismi, mis peaks hindama riikide võlakoorma legitiimsust ja jätkusuutlikkust;

Poliitikavaldkondade arengusidusus

59. nõuab kogu ELi hõlmavat poliitikavaldkondade arengusidususe alast arutelu, et selgitada, milline on seos poliitikavaldkondade arengusidususe ja poliitikavaldkondade säästva arengu sidususe vahel; rõhutab, et poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõtete kohaldamine kõikides ELi poliitikavaldkondades on otsustava tähtsusega; rõhutab, et poliitikavaldkondade arengusidusus peaks olema ELi säästva arengu eesmärkide saavutamise strateegia üks peamine element; kordab vajadust ELi institutsioonide ja liikmesriikide lisapingutuste järele, et võtta arengukoostöö eesmärgi arvesse kõigis sise- ja välispoliitika valdkondades, mis mõjutavad tõenäoliselt arenguriike, et otsida tulemuslike mehhanisme ja et kasutada olemasolevaid parimaid tavasid liikmesriikide tasandil eesmärgiga rakendada ja hinnata poliitikavaldkondade arengusidusust, et tagada poliitikavaldkondade arengusidususe rakendamine sootundliku lähenemisviisi alusel ning et

Teisipäev, 14. veebruar 2017

kaasata sellesse protsessi kõik sidusrühmad, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonid ning kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused;

60. teeb ettepaneku luua poliitikavaldkondade arengusiduse tagamiseks komisjoni presidendi egiidi all vahekohtusüsteem ning pakub välja, et liidu eri poliitikavaldkondade vahel esinevate lahkevuste korral peaks komisjoni president võtma täieliku poliitilise vastutuse üldise lähenemisviisi eest ja tema ülesandeks peaks olema teha nende vahel otsus liidu poolt võetud poliitikavaldkondade arengusiduse alastest kohustustest lähtuvalt; on seisukohal, et pärast probleemide väljaselgitamist võiks kaaluda otsustamismenetluste reformimist komisjonis ja talitustevahelise koostöö puhul;

61. nõuab, et EL ja arenguriigid peaksid tõhustatud dialoogi poliitikavaldkondade arengusiduse Euroopa Liidu poolse edendamise ja rakendamise teemal; on veendunud, et ELi partneritelt saadaval poliitikavaldkondade arengusiduse edusamme käsitleval tagasisidel võib olla keskne roll selle mõju kohta täpse hinnangu saamisel;

62. kordab oma nõudmist, et välja töötataks valitsemisprotsessid, mille eesmärk on edendada poliitikavaldkondade arengusidust ülemaailmsel tasandil, ning et EL võtaks juhtrolli poliitikavaldkondade arengusiduse kontseptsiooni edendamises rahvusvahelisel areenil;

Kaubandus ja areng

63. rõhutab õiglase ja nõuetekohaselt reguleeritud kaubanduse tähtsust piirkondliku integratsiooni edendamisel, jätkusuutliku kasvu soodustamisel ja vaesuse vähendamisel; rõhutab, et ELi kaubanduspoliitika peab kuuluma säästva arengu tegevuskavasse ja kajastama ELi arengupoliitika eesmärke;

64. rõhutab, et ühepoolseid kaubandussoodustusi arenguriikidele, mis ei ole vähim arenenud riigid, kasutatakse endiselt, et soodustada arengut; on ühtlasi seisukohal, et uues konsensuses peaks olema viide sellele, et EL on pühendunud arenguriikides väiketootjatega õiglase ja eetilise kaubanduse süsteemide edendamisele;

65. tunneb heameelt selle üle, et tunnistatud on õiglase kaubanduse suurt panust ÜRO tegevuskava 2030 rakendamisse; nõuab, et EL rakendaks ja arendaks edasi võetud kohustust toetada õiglase kaubanduse süsteemide kasutuselevõttu ELis ja partnerriikides, et edendada säästva tarbimise ja tootmise tavasid oma kaubanduspoliitika abil;

66. rõhutab, et arenguriigid vajavad ELilt rohkem toetust kaubandusala suutlikkuse suurendamiseks ning taristu ja kodumaise erasektori arendamiseks, et neil oleks võimalik mitmekesistada tootmist ja suurendada selle väärtust ning suurendada oma kaubandusmahtu;

67. kordab, et tervislik keskkond, sealhulgas stabiilne kliima, on vaesuse kaotamiseks hädavajalik; toetab ELi jõupingutusi läbipaistvuse ja vastutuse suurendamisel loodusvarade haldamise, kaevandamise ja nendega kauplemise valdkonnas, säästva tarbimise ja tootmise edendamisel ning ebaseadusliku kaubanduse ennetamisel sellistes sektorites nagu mineraalid, puit ja elusloodus; on kindlalt veendunud, et vaja on täiendavaid ülemaailmseid jõupingutusi, et töötada välja tarneahelaid reguleerivad raamistikud ja suurendada erasektori vastutust eesmärgiga tagada loodusvarade säästev majandamine ja nendega säästval viisil kauplemine ning võimaldada rikkalike loodusvaradega riikidel ja nende elanikkonnal, kes kaitsevad oma kohalike ja põliskogukondade õigusi, saada sellisest kaubandusest ning bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemide säästvast majandamisest suuremat kasu; väljendab heameelt pärast Bangladesh'i jätkusuutlikkuse kokkulepet tehtud edusammude üle ning palub komisjonil laiendada selliseid raamistikke ka muudele sektoritele; nõuab sellega seoses tungivalt, et komisjon tõhustaks seoses esildatud konfliktimineraale käsitleva ELi määrusega ettevõtjate sotsiaalse vastutuse ja nõuetekohase hoolsuse algatusi, mis täiendavad kehtivat puidumäärust, laiendades neid ka muudele sektoritele;

68. peab kahetsusväärseks asjaolu, et endiselt puudub õigusraamistik selle kohta, kuidas äriühingute tegevus peaks olema kooskõlas inimõigustega ning vastama sotsiaalsete ja keskkonnastandarditega seotud kohustustele, ja seetõttu on teatavatel riikidel ja äriühingutel võimalik neist karistamatult kõrvale hoiduda; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles aktiivselt osalema ÜRO Inimõiguste Nõukogu ja ÜRO Keskkonnaprogrammi töös rahvusvahelise lepingu loomisel, millega saaks rahvusvahelised äriühingud võtta vastutusele inimõiguste ja keskkonnastandardite rikkumise eest;

Teisipäev, 14. veebruar 2017

69. kinnitab, kui tähtsad on alatoitlusega tegelemise alased kooskõlastatud ja kiirendatud meetmed selleks, et täita tegevuskava 2030 ja saavutada säästva arengu eesmärk nr 2, milleks on nälja kaotamine;

70. tuletab meelde, kui tähtis roll on metsadel kliimamuutuste leevendamises, bioloogilise mitmekesisuse kaitsmises ja vaesuse leevendamises, ning nõuab, et EL aitaks kaasa raadamise ja metsa seisundi halvenemise peatamisele ja neile tagasikäigu andmisele ning edendaks säästvat metsamajandamist arenguriikides;

Julgeolek ja areng

71. kordab julgeoleku ja arengu otsest seotust, kuid rõhutab vajadust järgida rangelt hiljutist ametliku arenguabi reformi seoses arenguvahendite kasutamisega julgeolekupoliitika eesmärgil, kohaldades selget eesmärki, milleks on vaesuse kaotamine ja säästva arengu edendamine; rõhutab, et rahumeelsete, kaasavate ja kõikidele õiguskaitse kättesaadavust tagavate ühiskondade loomise eesmärgi saavutamiseks tuleks ELi välistegevusega, toetades kõiki sellele eesmärgile kaasa aitavaid kohalikke sidusrühmi, suurendada vastupanuvõimet, edendada inimeste julgeolekut, tugevdada õigusriigi põhimõtet, taastada usaldus ning tegeleda puuduva julgeoleku, ebakindluse ja demokraatiale ülemineku keerukate väljakutsetega;

72. on veendunud, et ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) ning arenguvahendite koostoimet tuleb tugevdada, et leida õige tasakaal konfliktide ennetamise, nende lahendamise ning konfliktijärgse taastamise ja arengu vahel; rõhutab, et selleks loodavad välispoliitika programmid ja meetmed peavad olema laiaulatuslikud, sobituma konkreetse riigi olukorraga ja – kui neid rahastatakse arengupoliitika jaoks ette nähtud vahenditest – aitama saavutada ametliku arenguabi raames määratletud peamisi arengueesmärke; rõhutab, et jätkuvalt on arengukoostöö peamised ülesanded toetada riike nende püüdlustes muutuda stabiilseteks ja rahumeelseteks riikideks, kus järgitakse head valitsemistava, õigusriigi põhimõtet ja inimõigusi, ning püüda elanikkonna jõukaks tegemiseks ja inimeste kõikide põhivajaduste rahuldamiseks luua jätkusuutlik ja toimiv turumajandus; rõhutab vajadust suurendada väga piiratud ÜJKP rahastamist selles kontekstis, et võimaldada selle ulatuslikumat kasutamist muu hulgas arengu hüvanguks kooskõlas poliitikavaldkondade arengusidusega;

Ränne ja areng

73. rõhutab arengukoostöö keskset tähtsust tegelemisel selliste sundrände ja elanikkonna sundümberasustamise algpõhjustega nagu ebakindel olukord, konfliktid, puudulik julgeolek ja tõrjutus, vaesus, ebavõrdsus ja diskrimineerimine, inimõiguste rikkumised, puudulik juurdepääs põhiteenustele, näiteks tervishoiule ja haridusele, ning kliimamuutused; peab järgmisi sihte ja eesmärke stabiilsete ja vastupanuvõimeliste ning lõppkokkuvõttes sundrännet põhjustada võivatele olukordadele vähem aldis riikide eeltingimusteks: inimõiguste ja inimeste väarikuse edendamine, demokraatia ülesehitamine, hea valitsemistava ja õigusriigi põhimõte, sotsiaalne kaasatus ja ühtekuuluvus, majanduslikud võimalused koos inimväärsete töökohtadega ja inimestele keskenduvate äriühingutega, ning poliitilise tegevusruumi võimaldamine kodanikuühiskonnale; nõuab, et arengukoostöös keskendutaks kõnealustele sihtidele ja eesmärkidele, et suurendada vastupanuvõimet, ning nõuab rändega seotud arenguabi andmist hädaolukordades, et stabiliseerida olukorda, säilitada riikide toimivus ja võimaldada põgenikele inimväärset elu;

74. tuletab meelde, et ÜRO tegevuskavas 2030 rõhutati rändajate positiivset panust säästvasse arengusse, k. a rahasaadetised, mille tehingukulused tuleks veelgi alandada; rõhutab, et üheskoos rändega seotud väljakutsetele ja kriisidele mõistlikul viisil reageerimine nõuab kooskõlastatumat, süsteemsemat ja struktureeritumat lähenemisviisi, milles oleks omavahel vastavuses päritoluriikide ja sihtriikide huvid; rõhutab, et arvukaid pagulasi ja varjupaigataotlejaid saab tulemuslikult aidata tingimuste parandamise ning nii humanitaar- kui ka arenguabi pakkumise abil; on aga samal ajal vastu mis tahes katsetele seostada abi piirikontrolli, rändevõogude haldamise või tagasivõtulepingutega;

75. rõhutab, et rändajate päritolu- ja transiidiriigid vajavad neile kohandatud arengulahendusi, mis sobivad nende vastavate poliitiliste ja sotsiaal-majanduslike oludega; rõhutab sellise koostöö vajalikkust, et edendada inimõigusi ja inimväarikust kõigi jaoks, head valitsemistava, rahu ja demokraatia ülesehitamist, ning rõhutab, et see peaks põhinema ühistel huvidel ja jagatud väärtustel ning rahvusvahelise õiguse austamisel;

76. rõhutab, et vaja on ranget parlamentaarset kontrolli ja järelevalvet lepingute üle, mis on seotud rände haldamisega, ja arenguvahendite kasutamise üle rändega seotud eesmärkidel; rõhutab, et tähtis on teha tihedat koostööd ning luua institutsioonidevahelise teabevahetuse hea tava, eelkõige rände ja julgeoleku valdkonnas; tuletab meelde oma muresid

Teisipäev, 14. veebruar 2017

usaldusfondide üha suurema kasutamise pärast, milleks on nende piiratud läbipaistvus ning konsulteerimise ja piirkondliku isevastutuse puudumine;

77. märgib, et arvestades hiljutisi Euroopa poliitikameetmeid sundrände algpõhjuste vastu võitlemiseks, peab Euroopa arengupoliitika vastama OECD arenguabi komitee määratlusele ning põhinema arenguvajadustel ja inimõigustel; rõhutab lisaks, et arenguabi ei tohi teha sõltuvaks rändeküsimuste, näiteks piirihalduse või tagasivõtulepingute alasest koostööst;

Humanitaarabi

78. rõhutab vajadust tihendada humanitaarabi ja arengukoostöö vahelisi sidemeid, et tegeleda rahastamispuudujääkidega, vältida tegevuste kattumist ja paralleelsete süsteemide loomist ning luua tingimused vastupanuvõimeliseks säästvaks arenguks, mis hõlmab vahendeid kriiside ennetamise ja nendeks valmisoleku parandamiseks; nõuab, et EL täidaks oma kohustuse eraldada 2020. aastaks vähemalt 25 % oma humanitaarabist kohalikele ja riiklikele osalejatele võimalikult otse, milles lepiti kokku ulatusliku kokkuleppe raames;

79. tuletab meelde humanitaarabi aluspõhimõtteid: humaansus, neutraalsus, sõltumatus ja erapooletus; tunneb heameelt komisjoni kindlameelsuse üle mitte ühendada Euroopa konsensust arengu küsimuses ja Euroopa konsensust humanitaarabi valdkonnas;

80. rõhutab vajadust tugevdada hädaolukordadele reageerimisel ning katastroofijärgses ülesehitustöös ja taastamisel rahvusvahelist abi, kooskõlastamist ja vastavaid vahendeid;

81. tunneb heameelt võetud kohustuse üle toetada nii info- ja kommunikatsioonitehnoloogia edendamist arenguriikides kui ka digitaalmajanduse jaoks soosivate keskkondade loomist, tõhustades tasuta, avatud ja turvalist ühenduvust; tuletab meelde, et satelliidid võivad olla kulutõhusaks lahenduseks varade ja inimeste ühendamiseks äärepoolsetel aladel, ning ergutab ELi ja selle liikmesriike seda kõnealuses valdkonnas tehtava töö puhul meeles pidama;

Üleilmse tähtsusega avalikud hüved ja probleemid

82. on kindlalt veendunud, et ELi ja selle liikmesriikide tegevus maailma tasandil loob neile hea võimaluse olla jätkuvalt rahvusvahelisel tasandil niisuguste üleilmse tähtsusega avalike hüvede ja probleemidega tegelemisel juhtpositsioonil, mis on üha suurema surve all ja avaldavad ebaproportsionaalset mõju vaestele; nõuab üleilmse tähtsusega avalike hüvede ja keskkonnaprobleemide, sealhulgas inimarengu, keskkonna, sealhulgas kliimamuutuste ja veele juurdepääsu, puuduliku julgeoleku ja ebakindla olukorra, rände, taskukohaste energiateenuste, toiduga kindlustatuse ning alatoitluse ja nälja kaotamise süvalaiendamist konsensusel;

83. tuletab meelde, et põllumajanduslikul väike- ja pereettevõtlusel, mis on maailmas kõige levinum põllumajandusmudel, on tähtis osa säästva arengu eesmärkide täitmisel: see aitab suurel määral kaasa toiduga kindlustatuse saavutamisele, mullaerosiooni ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemise vastasele tegevusele ning kliimamuutuste leevendamisele, pakkudes samal ajal töökohti; rõhutab, et EL peaks edendama ühelt poolt põllumajandustootjate organisatsioonide, sealhulgas ühistute loomist ning teiselt poolt säästvat põllumajandust, milles keskendutakse agroökoloogilistele tavadele, põllumajanduslike pereettevõtete paremale tootlikkusele, talunike ja maakasutusõigustele ning mitteametlikele seemnesüsteemidele kui toiduga kindlustatuse, kohalike ja piirkondlike turgude varustamise ning põllumajandustootjatele õiglase sissetuleku ja inimväärse elu tagamise vahenditeks;

84. tuletab meelde, et erasektor ei kujuta endast osalejate ühtset kogumit; rõhutab seetõttu, et erasektoriga tegelemisel peaks ELi ja liikmesriikide arengupoliitika hõlmama eristatud strateegiaid, et kaasata erasektori eri liiki osalejaid, sealhulgas tootmisele orienteeritud erasektori osalejad, mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, ühistud, sotsiaalsed ettevõtted ja need, kes tegutsevad solidaarmajanduses;

85. kinnitab, et 2030. aastaks kõikide jaoks taskukohasele, usaldusväärsele, säästvale ja kaasaegsele energiale juurdepääsu tagamine (säästva arengu eesmärk nr 7) on otsustavalt tähtis inimeste põhivajaduste rahuldamiseks, k. a juurdepääs puhtale veele, kanalisatsioonile, tervishoiule ja haridusele, ning väga oluline kohaliku ettevõtluse loomise ja mis tahes majandustegevuse toetamiseks ning üks peamisi arengualaste edusammude tõukejõude;

Teisipäev, 14. veebruar 2017

86. rõhutab, et väikepõllumajandustootjate tootlikkuse suurendamisel ning säästvate ja kliimamuutustele vastupanuvõimeliste põllumajandus- ja toidusüsteemide saavutamisel on keskne roll säästva arengu eesmärgi nr 2 täitmisel ning säästva arengu eesmärgis nr 12 sisalduva säästva tarbimise ja tootmise kontseptsiooni jaoks, mis on ulatuslikum kui ringmajanduse põhimõtted ja milles käsitletakse sotsiaalset ning keskkonnale ja inimõigustele avalduvat mõju; rõhutab, et EL peaks seetõttu keskenduma tootlikkust ja toodangut suurendavate säästva toidutootmise ja vastupanuvõimeliste põllumajandustavade edendamisele; rõhutab toiduga kindlustatusega seoses naissoost põllumajandustootjate konkreetseid vajadusi;

87. juhib tähelepanu sellele, et tähtis on jätkata tööd vee, kanalisatsiooni ja hügieeni kättesaadavuse parandamiseks, kuna tegemist on valdkonnaüleste küsimustega, mis avaldavad mõju teiste 2015. aasta järgse tegevuskava eesmärkide täitmisele, muu hulgas tervishoiu, hariduse ja soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas;

88. nõuab, et EL edendaks üleilmseid algatusi, mille eesmärk on tegeleda probleemidega, mis on seotud kiiresti kasvava linnastumisega, ning luua ohutumaid, kaasavamaid, vastupanuvõimelisemaid ja säästvamaid linnu; tunneb sellega seoses heameelt asjaolu üle, et eluasemeküsimusi ja säästvat linnaarendust käsitleval ÜRO konverentsil (Habitat III) võeti hiljuti vastu uus linnade tegevuskava, mille eesmärk on uurida, kuidas saaks linnu paremini planeerida, kujundada, rahastada, arendada, valitseda ja juhtida, et aidata vähendada vaesust ja nälga, parandada tervist ja kaitsta keskkonda;

89. nõuab, et EL teeks lisapingutusi ookeanide ja merede ressursside kaitseks; tunneb sellega seoses heameelt komisjoni hiljutiste algatuste üle, mille eesmärk on parandada ookeanide rahvusvahelist valitsemist, et edendada paremat majandamist ja leevendada kliimamuutuste mõju meredele ja ökosüsteemidele;

90. rõhutab, et tähtis on käsitleda seoseid säästva põllumajanduse ja kalanduse tootlikkuse kasvuga, mis võimaldavad toiduainete kadude ja toidu raiskamise vähendamist, looduvarade läbipaistvat majandamist ja kliimamuutusega kohanemist;

ELi arengupoliitika

91. juhib taas tähelepanu sellistele ELi arengumeetmete pakutavatele suhtelistele eelistele nagu nende ülemaailmne haare, eri vahendite ja abiandmisviiside kaudu saavutatav paindlikkus, nende tähtsus poliitikavaldkondade sidususes ja koordineerimisel ning pühendumus nimetatud valdkondadele, õiguste- ja demokraatiapõhine lähenemisviis, nende ulatus, mis võimaldab tagada toetuste kriitilise massi, ja järjepidev toetus kodanikuühiskonnale;

92. rõhutab, et ELi suhtelised eelised peavad väljenduma sihivälistes meetmetes teataval arvul poliitikavaldkondades, milleks on muu hulgas nendega piirdumata demokraatia, hea valitsemistava ja inimõigused, üleilmse tähtsusega avalikud hüved ja probleemid, kaubandus ja piirkondlik integratsioon ning puuduliku julgeoleku ja sundrände algpõhjustega tegelemine; rõhutab, et niisugust keskendumist tuleb kohandada vastavalt konkreetsete arenguriikide ja -piirkondade vajadustele ja prioriteetidele kooskõlas iverastutuse ja partnerluse põhimõtetega;

93. tuletab meelde spordi suurenevat rolli arengus ja rahu, kuna spordiga edendatakse sallivust ja vastastikuse austuse kultuuri ning aidatakse kaasa naiste ja noorte, üksikisikute ja kogukondade mõjuvõimu suurendamisele, samuti tervisele, haridusele ja sotsiaalsele kaasatusele;

94. rõhutab, kui tähtis on kollektiivse laiaulatusliku, läbipaistva ja õigeaegse aruandluse süsteemi loomine tegevuskava 2030 ja konsensuse rakendamise jälgimiseks ja läbivaatamiseks ELi ja selle liikmesriikide poolt, ning toonitab, et iga-aastane aruandlus kõikide arengupoliitika valdkonnas võetud kohustuste, sealhulgas tulemuslikkusega ning poliitikavaldkondade arengusidususe ja ametliku arenguabiga seotud kohustuste täitmise edusammude kohta on jätkuvalt vajalik vastutuse ja parlamentaarse järelevalve jaoks; peab kahetsusväärseks hiljutisi ja oodatavaid aruandlusalaaseid puudujääke; tunneb heameelt komisjoni kavade üle teostada konsensuse rakendamise vahehindamine;

Teisipäev, 14. veebruar 2017

95. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisteenistusele.
-